

DERS ÖZETİ • BİRLİKTE YAŞAMAK

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller

Dâhil olduğun **gruplar** ve bu gruplardaki **rollerin** zamanla değişir. Rol değişince görev ve sorumluluklar da değişir.

1 Temel Kavramlar

- Grup: ortak amaçla bir araya gelen topluluk
- Rol: grupta üstlenilen konum ve davranış
- Sosyal rol: başkalarının davranış beklediği rol
- Aynı anda birçok grupta birçok rolümüz olur

2 Doğuştan ve Sonradan Roller

- Doğuştan: seçmeden, doğunca sahip olunur
- Örnek: evlat, torun
- Sonradan: çaba, seçim ya da katılımı edinilir
- Örnek: sınıf başkanı, izci, kulüp üyesi

3 Roller Neden Değişir?

- Yaşın ilerlemesi
- Okul ya da kademe değiştirmek
- Yeni bir gruba katılmak
- Taşınmak
- Aileye yeni birinin katılması

4 Sorumluluklar da Değişir

- Rol değişince görev ve sorumluluk değişir
- Evlat rolü sürer, beklentiler yaşla artar
- Gruptan ayrılınca o roldeki görevler biter
- Yeni grup, yeni kurallar demektir

5 Açık Uçlu Cevap Kalıbı

- Önce: eski grup ve rolün
- Sonra: yeni grup ve rolün
- Değişme nedeni: neden değişti?
- Yeni sorumluluk: artık ne yapıyorsun?

Değişim Nedenleri

Neden	Değişen grup ya da rol	Yeni sorumluluk
Yaşın ilerlemesi	Evlat rolü sürer	Ev işlerine daha çok yardım
Okul değiştirmek	Yeni sınıf, yeni arkadaşlar	Kendi çalışma programını yapmak
Kulübe katılmak	Kulüp üyesi olmak	Toplantılara düzenli katılmak
Taşınmak	Eski takım biter, yenisi başlar	Yeni çevreye uyum sağlamak
Aileye yeni biri katılması	Abla ya da ağabey olmak	Küçük kardeşe örnek olmak

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1 - OKUL DEĞİŞİMİ

Zeynep ilkokulda okulun en büyüklerindendi, bu yıl ortaokulun en küçükleri arasında. Neler değişti?

- 1 Önce: İlkokulda bir sınıfın öğrencisiydi.
- 2 Sonra: Ortaokulda yeni sınıf ve arkadaş grubu.
- 3 Neden: Okul kademesi değişti.
- 4 Yeni sorumluluk: Kendi çalışma programını yapmak.

Cevap: Öğrenci rolü sürdü; grubu, konumu ve sorumlulukları değişti.

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2 - DOĞUŞTAN MI, SONRADAN MI?

Evlad, torun, sınıf başkanı, izci ve koro üyesi rollerini ikiye ayır.

- 1 Sor: Bu rolü ben mi seçtim?
- 2 Doğduğunda başlayanlar: evlat, torun.
- 3 Seçimle ya da katılımıla başlayanlar: diğerleri.

Cevap: Doğuştan: evlat, torun. Sonradan: sınıf başkanı, izci, koro üyesi.

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3 - TAŞINMA

Emre'nin ailesi taşındı. Emre futbol takımından ayrıldı, satranç kulübüne katıldı. Ne değişti?

- 1 Biten: futbol takımı, oyuncu rolü.
- 2 Başlayan: satranç kulübü, kulüp üyesi rolü.
- 3 Neden: ailenin taşınması.

Cevap: Oyuncu rolü bitti, kulüp üyesi rolü başladı; neden taşınmadır.

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4 - AİLE İÇİNDEKİ ROL

Büyüdükçe ailedeki rolünün sorumlulukları nasıl değişir? Bir örnekle açıkla.

- 1 Önce: Yalnızca oyuncaklarımı toplardım.
- 2 Sonra: Alışverişe yardım ediyordum, sofrayı kuruyordum.
- 3 Neden: Büyüdüm, yapabildiklerim arttı.

Cevap: Evlat rolü aynı kaldı; o rolden beklenen sorumluluklar arttı.

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5 - YENİ ROL

Defne bu yıl sınıf başkanı seçildi. Kazandığı rol nedir, yeni sorumluluğu ne olur?

- 1 Rol seçimle geldi, yani sonradan kazanıldı.
- 2 Sınıfı temsil etmek ona düşer.
- 3 Sınıfın isteklerini öğretmene iletir.

Cevap: Sonradan kazanılan sınıf başkanı rolü; sınıfı temsil etme sorumluluğu.

MİNİ TEST

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Hangisi bir gruptur?

- A) Takım kaptanı B) Basketbol takımı
C) Sınıf başkanı D) İzci

2. Hangisi bir roldür?

- A) Kütüphane kulübü B) Aile
C) Nöbetçi öğrenci D) Sınıf

3. Hangisi doğuştan gelen bir roldür?

- A) Torun B) Kulüp üyesi
C) Takım kaptanı D) İzci

4. Hangisi sonradan kazanılan bir roldür?

- A) Evlat B) Torun
C) Öğul D) Satranç kulübü üyesi

5. Ali'nin ailesi başka şehre taşındı; Ali yeni okulunda yüzme takımına girdi. Değişimin nedeni nedir?

- A) Yaşın ilerlemesi
B) Taşınmak
C) Mezun olmak
D) Aileye yeni birinin katılması

6. Selin ilkokuldan mezun olup ortaokula başladı. Değişimin nedeni nedir?

- A) Okul kademesi değiştirmek
B) Taşınmak
C) Kulübe katılmak
D) Aileye yeni birinin katılması

7. Sınıf başkanı seçilen öğrencinin yeni sorumluluğu hangisidir?

- A) Yalnızca kendi ödevini yapmak
B) Okula daha geç gelmek
C) Teneffüste hep oyun oynamak
D) Sınıfın isteklerini öğretmene iletmek

8. Büyüdükçe evlat rolü için hangisi doğrudur?

- A) Evlat rolü biter
B) Sorumluluklar hiç değişmez
C) Ev işlerine daha çok katkı beklenir
D) Rol sonradan kazanılmış olur

9. "Rolüm aynı kaldıysa sorumluluklarım hiç değişmez." Bu yargı için hangisi doğrudur?

- A) Yanlıştır, rol sürse de sorumluluk değişebilir
B) Doğrudur, rol aynıysa her şey aynıdır
C) Yalnızca okulda doğrudur
D) Yalnızca ailede doğrudur

10. Açık uçlu cevap kalıbının dört parçası hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Ad, yaş, okul, sınıf
B) Önce, sonra, değişme nedeni, yeni sorumluluk
C) Grup, takım, kulüp, aile
D) Soru, cevap, puan, not

Cevap anahtarı

1. B · Takım bir gruptur; diğerleri gruptaki rollerdir.
3. A · Torun olmak doğduğun anda başlar, seçilmez.
5. B · Ali'nin grupları ailesinin taşınmasıyla değişti.
7. D · Sınıf başkanı sınıfını temsil eder.
9. A · Aynı rolde bile yaşla ve koşullarla sorumluluk değişir.
2. C · Nöbetçi öğrenci olmak sınıf grubundaki bir roldür.
4. D · Kulübe katılarak edinilen rol sonradan kazanılır.
6. A · İlkokuldan ortaokula geçmek kademe değişikliğidir.
8. C · Rol sürer ama ondan beklenen sorumluluklar artar.
10. B · Bu dört parça değişimi eksiksiz anlatmanı sağlar.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/6-sinif-sosyal-bilgiler-zaman-icin-degis-en-gruplar-ve-roller-konu-anlatimi